Staten-Generaal 1/2

Vergaderjaar 2015–2016

29 679 Verslag van de zittingen van de Assemblee van de Interparlementaire Unie

W/ nr. 23

VERSLAG VAN DE 134^E ZITTING

Vastgesteld 21 juni 2016

Inleiding

Van 19 tot 23 maart heeft de 134e IPU-Assembly plaatsgevonden in Lusaka, Zambia. Een delegatie, bestaande uit de leden J. Atsma (voorzitter), mevr. A. Mulder (CDA, Tweede Kamer), N. Schrijver (PvdA, Eerste Kamer), mevr. A. Wolbert (PvdA, Tweede Kamer) en J, Taverne (VVD,Tweede Kamer), heeft aan deze jaarlijkse vergadering deelgenomen. De delegatie is begeleid door de griffier Interparlementaire Betrekkingen, B. Nieuwenhuizen.
Aan deze 134e zitting is deelgenomen door delegaties uit 126 landen terwijl 68 internationale organisaties, interparlementaire samenwerkingsorganisaties en andere instellingen waarnemers hadden afgevaardigd.
Aan parallelle vergaderingen van de Association of Secretaries-General of Parliaments (ASGP) heeft de heer H.P. Heida, Directeur Constitutioneel Proces, tevens waarnemend Griffier van de Tweede Kamer en de heer G.J.A. Hamilton, Griffier van de Eerste Kamer, deelgenomen.
De agenda's van de vergaderingen van de IPU en van de ASGP kunnen worden gevonden op de webpagina van de IPU: www.IPU.org: quick links > statutory assemblies> 134th Lusaka en quick links > Association of Secretaries General. Via de pagina's op deze website zijn ook alle overige in dit verslag vermelde documenten terug te vinden.

Voorbereidingen

Ter voorbereiding van haar reis naar Lusaka heeft de delegatie contact gezocht met ZM's ambassadeur in Harare, tevens geaccrediteerd in Zambia, mevr. G. Sneller, teneinde door haar ter plaatse te worden gebrieft. Mevrouw Sneller, die de delegatie aanvankelijk had laten weten graag naar Lusaka te komen, heeft de delegatie later moeten laten weten wegens ziekte en langdurige afwezigheid de delegatie helaas niet kunnen ontmoeten. De in Lusaka gevestigde honorair consul bleek tijdens het verblijf van de delegatie met verlof te zijn afgereisd.

kst-29679-23
ISSN 0921 - 7371
's-Gravenhage 2016

Vergaderingen van het Executive Committe (ExCom)

De heer **Schrijver**, lid van het Executive Committee, heeft aan een drietal vergadering van deze commissie, gehouden op 17, 18 en 22 maart, deelgenomen. Het ExCom heeft een aantal taken: het stelt de ontwerpagenda van iedere pleanire IPU-Assembly op, het brengt advies uit aan de Governing Council – het besluitvormend orgaan van de IPU waarin alle lidstaten zijn vertegenwoordigd –, het ziet toe op de uitvoering van besluiten door de Secretaris-Generaal en diens staf en het bereidt de jaarplannen, strategische plannen en bijbehorende bugettaire plannen ter besluitvorming voor. Het ExCom adviseert tenslotte over de toetreding en uittreding van lidstaten.

Tijdens zijn eerste vergadering heeeft het ExCom o.a een positief advies uitgebracht omtrent de verzoeken van de parlementen van de Comoren en van Egypte tot hernieuwde toetreding tot de IPU en omtrent het verzoek van Gyuana om te worden toegelaten tot lid. Met betrekking tot de financiële situatie van de IPU nam de ExCom met instemming kennis van de goedkeurende accountantsverklaring over het jaar 2015, waarin o.a. is geconstateerd dat de IPU, ondanks teruglopende inkomsten uit jaarlijkse contributies van de lidstaten, een financieel gezonde organisatie is. Voor een deel kan dat worden toegeschreven aan het toenemend aantal donoren dat een stijgend saldo van vrijwillige bijdragen aan de IPU overmaakt. Overigens werd wel benadrukt dat de trend van dalende inkomsten uit de landenbijdragen – een gevolg van het besluit uit 2012 om deze naar beneden bij te stellen wegens de wereldwijde financieel-economische crisis – niet kan voortgaan zonder schade toe te brengen aan de misssie van de IPU en de onafhankelijkheid van de organisatie. Op voorstel van de subcommissie voor Financiën besloot het ExCom positief advies aan de Governing Council uit te brengen over een gemoderniseerd pakket richtlijnen dat van toepassing zal zijn op vrijwillige bijdragen aan de IPU.

Een voorstel van dezelfde subcommissie om over te gaan tot de oprichting van een Parlementair Solidariteitsfonds dat parlementen van kleine, in ontwikkeling verkerende eilandstaten in staat moet stellen om lid te worden van de IPU en intensief deel te nemen aan de reguliere IPU-vergaderingen, werd kritisch ontvangen. De heer Schrijver wees er op dat het Nederlandse parlement – en waarschijnlijk vele andere – niet over budgetten beschikt waaruit bijdragen aan dit soort fondsen kunnen worden gedaan. Nagegaan zou kunnen worden of regeringen in de gelegenheid zijn hier hulp te bieden in de vorm van «odable contributions», bijdragen in het kader van ontwikkelingssamenwerkingsprojecten. Op zijn verzoek werd het voorstel terugverwezen naar de subcommissie die een aangepaste versie, waarin ook aandacht zal worden besteed aan de verantwoordelijkheid van het ExCom voor het beheer en de uitgaven van zo'n fonds, zal presenteren in de najaarbijeenkomst in Genève.

Het ontwerp van een strategiedocument van de IPU voor de periode 2017–2021, waarin een zevental hoofddoelstellingen van de organisatie is opgenomen, leidde binnen het ExCom tot een inhoudelijke en procedurele discussie. De heer Schrijver bracht naar voren dat een strategiedocument niet een te hoog abstractieniveau dient te hebben en de lezer in ieder geval ook antwoord zal moeten bieden op de vraag met welke operationele acties de gestelde doelen zullen worden bereikt. Diegenen die in de toekomst met dit document zullen werken zouden er actie- en trainingsprogramma's aan moeten kunnen ontlenen. Het concept-document kan uit dat oogpunt nog wel enige aaanscherping krijgen, zo oordeelde de heer Schrijver. Op voorstel van de voorzitter van het ExCom werd besloten de geo-politieke groepen en de parlementariërs in de lid-parlementen tot 15 mei, resp. 15 juli in de gelegenheid te stellen inhoudelijke opmerkingen in te brengen. Het aangepaste ontwerpdocument zal vervolgens tijdens de 135e IPU Assembly in oktober 2016 in Genève opnieuw aan de orde zijn.

Een voorstel tot herziening van een in 1996 met de Verenigde Naties gesloten samenwerkingsovereenkomst heeft tijdens de vergaderingen van het ExCom tot veel discussie aanleiding gegeven. Die discussie spitste zich in het bijzonder toe op de reactie die van VN-zijde was gegeven op een tijdens de 132e IPU Assembly in Hanoi in maart 2016 vastgestelde tekst. Blijkens die reactie zal de VN zich niet binden aan teksten waarin wordt bepaald dat de kosten van gezamenlijke projecten worden gedeeld. Ook zal de VN geen immuniteiten en andere diplomatieke privileges kunnen toekennen aan leden en/of personeel van de IPU.
De heer Schrijver heeft tijdens enkele interventies in deze discussie allereerst opgemerkt dat de ervaring leert dat over zaken als financiën, immuniteiten en andere privileges bij de VN weinig tot geen onderhandelinsruimte aanwezig is. Van eminent belang is het, zo vervolgde hij, dat in de door de VN geakkordeerde tekst van de overeenkomst een uitdrukkelijke erkenning is opgenomen van de waarden en doelstellingen van de IPU. Het document stipuleert bovendien dat de IPU de enige organisatie van nationale parlementen op wereldniveau is. Het erkent daarmee de unieke status van de IPU en brengt de wens van de VN om de IPU te betrekken bij de versterking van de democratische legitimatie van consultatieprocessen in de context van de VN tot uitdrukking. De heer Schrijver pleitte er dan ook voor de aandacht en energie vooral te richten op overleg met de VN over verdere intensivering van de samenwerking in plaats van op heronderhandeling over finmanciën, immuniteiten en diplomatieke privileges. Aan het slot van het debat over dit onderwerp heeft ExCom besloten zijn reactie aan de VN te voorzien van een zgn. «side letter» van de Secretaris-Generaal van de IPU waarin wordt vastgelegd dat alle gezamenlijke VN- IPU-projecten waaraan financiële consequenties voor de IPU zijn verbonden goedkeuring behoeven van de bevoegde IPU-organen. Naar de mening van het ExCom vormen reactie en side letter een goede basis voor voortgezet overleg met de VN.
De Secretaris-Generaal van de IPU, de heer Chungong, heeft het ExCom ingelicht over concrete maatregelen die het IPU-secretariaat heeft genomen om te komen tot een reductie van het papiergebruik met 20–25%, het zgn. Paper Smart Initiative. Informatie zal steeds meer langs digitale weg naar de leden worden verzonden, terwijl met ingang van de 135e IPU Assembly in Genève in oktober 2016 een IPU-app voor mobiele telefoons en tablets operationeel zal zijn.
Aan het slot van zijn vergadering heeft het ExCom kennis genomen van de positieve bevindingen van de missie die was afgereisd naar Dhaka in verband met het aanbod van het parlement van Bangladesh de 136e IPU Assembly in 2017 daar te doen plaatsvinden. Het ExCom zal daarom de Governing Council adviseren dat aanbod defintief te aanvaarden. Het ExCom nam eveneens kennis van een uitnodiging van het parlement van de Russische Federatie tot het houden van de 138e IPU Assembly in St. Petersburg. Op basis van een schriftelijke verklaring van de Russische Minister van Buitenlandse Zaken dat aan alle deelnemers van deze Assembly een visum zal worden versrtekt, besloot het ExCom een missie te laten afreizen naar Rusland die zal nagaan of dat land kan voldoen aan de voorwaarden die aan ieder gastland van een IPU Assembly worden gesteld.

Vergaderingen van de 12+

Aan de vergaderingen van de geopolitieke groep van Westerse landen (de zgn. 12+) waartoe ook Nederland behoort, gehouden op 19, 21 en 23 maart 2016, hebben de leden **Schrijver** en **Atsma** deelgenomen.
Als vertegenwoordiger van de 12+ in het Executive Committee heeft de heer Schrijver in de vergaderingen van 19 en 23 maart verslag uitgebracht van de besprekingen in het ExCom aangaande de samenwerkingsovereenkomst tussen de IPU en de VN. Hij schetste o.a. de achtergronden

waartegen de behoefte aan een steviger en eigentijdser basis voor samenwerking tussen IPU en VN was gegroeid: sinds 1996, het jaar waarin de IPU de waarnemerstatus bij de VN verkreeg, is de betrokkenheid van de IPU bij vraagstukken en problemen van wereldwijde aard, zoals bijvoorbeeld de millenniumdoelstellingen en de nieuwe duurzame ontwikkelingsdoelstellingen, sterk toegenomen. De in Hanoi opgestelde teksten zijn bedoeld om te komen tot een kortere tekst die uiteindelijk als kaderovereenkomst voor een strategisch partnerschap tussen IPU en VN moet fungeren. De heer **Schrijver** lichtte de verdere procedure met betrekking tot de reactie van het ExCom aan de VN, die zal worden voorzien van een «side letter», toe en sprak de hoop uit dat de overeenkomst nog vóór het einde van de ambtstermijn van de Secretaris-Generaal van de VN, de heer Ban Ki-Moon getekend en in werking zal kunnen treden.

Het besluit van het ExCom om een delegatie af te vaardigen naar St. Petersburg naar aanleiding van de uitnodiging van het Russische parlement om de 138e IPU Assembly in die stad te doen plaatsvinden heeft in de 12+ tot enkele bezorgde reacties geleid. Enkele delegaties noemden dat besluit prematuur en wezen op de onrechtmatige annexatie van de Krim door Rusland, op de mede door Rusland veroorzaakte (militaire) conflicten in Oost-Okraïne en op de positie van de Oekraïense afgevaardigde, Nadya Savchenko, die nog steeds in Rusland gevangen wordt gehouden. De IPU zou zich niet moeten laten gebruiken door de Russische Federatie. De heer Schrijver wees erop dat het ExCom nog slechts heeft besloten de onderzoeksmissie naar Rusland uit te zenden. Van een definitieve keuze voor St. Petersburg is geen sprake. Hij stelde voor het voorzitterschap van de IPU te laten weten dat er binnen de 12+ nog ernstige vragen en bedenkingen bestaan die in de volgende vergadering van het ExCom in oktober 2016 in Genève opnieuw op tafel zullen komen. Aldus werd besloten.
Zoals gebruikelijk heeft de 12+ zich gebogen over de keuze voor een zgn emergency-item, een actueel onderwerp waaromtrent de Assemblee zich door middel van hety aaanvaarden van een resolutie pleegt uit te spreken. Aangezien de Franse delegatie als enige uit haar midden een voorstel had ingebracht getiteld: «Giving an identity to the 230 million children without a civil status: one of the major challenges of the humanitarian crisis in the 21st century» werd besloten steun te geven aan dit voorstel.

Opening en plenaire vergaderingen

In de avond van 19 maart 2016 vond in het regeringscomplex te Lusaka de openingsplechtigheid van de 134e IPU-vergadering plaats. Woorden van welkom werden uitgesproken door Voorzitter van de Nationale Vergadering van Zambia, de heer Patrick Matibini waarna de President van de IPU, de heer Saber Chowdhury woorden van dank een waardering richtte aan regering en parlement van Zambia voor de grote gastvrijheid en de uitstekende organisatie die de deelnemers van de conferentie ten deel was gevallen.
De President van Zambia, de heer Edgar Chagwa Lungu sprak vervolgens welkomstwoorden uit en verklaarde de 134e IPU Assembly te zijn geopend.
Het zgn. General Debate dat gedurende de eerste drie dagen in plenum plaatsvond was geplaatst in het teken van de rol en de plaats van jongeren in de democratie. In verband met de samenloop met andere bijeenkomsten heeft de delegatie besloten geen eigen bijdrage aan dit debat te leveren.

Women Parliamentarians

De leden **Mulder** en **Wolbert** hebben op zaterdag 19 maart tezamen met 96 andere afgevaardigden uit 72 landen deelgenomen aan een vergadering van vrouwelijke parlementariërs binnen de IPU. Deze vergadering had tot doel vanuit het perspectief van de positie en rol van vrouwen aanvullende inbreng te leveren op een door het Standing Committee on Peace and International Security opgestelde ontwerpresolutie getiteld: «The need to enhance global cooperation against the threat to democracy and individual rights». Beide leden hebben zitting genomen in een werkgroep die zich meer in het bijzonder heeft bezig gehouden met de noodzaak van wereldwijde coördinatie van actie ter voorkoming van terrorisme en gewelddadig extremisme. Daarbij stond de vraag centraal op welke wijze vrouwen en meisjes aan die coördinatie kunnen bijdragen. Mevrouw **Mulder** heeft in deze werkgroep een pleidooi gehouden voor het instellen van meldpunten waar vrouwen signalen kwijt kunnen indien zij zich zorgen maken over radicalisering in hun omgeving. Mevrouw **Wolbert** heeft als haar mening naar voren gebracht dat de ontwerpresolutie zich niet alleen zou moeten uitspreken over coördinatie van beleid op het centrale niveau. Een groot deel van de oplossing bestaat, zo lichtte zij toe, vooral in de versterking van de relatie tussen nationaal en lokaal bestuursniveau. Lokale overheden zullen zich daardoor gesterkt voelen om in wijken en buurten, samen met de mensen om wie het gaat, naar oplossingen tegen radicalisering en terrorisme te zoeken.

Governing Council

Aan vergaderingen op 20 en 23 maart van de Governing Council, het besluitvormend orgaan van de IPU waarin alle delegaties een stem hebben, hebben de leden van delegatie in wisselende samenstelling deelgenomen. De adviezen van het Executive Committee inzake de hernieuwde toetreding van de parlementen van Egypte en de Comoren en de toetreding van het parlement van Guyana nam de Raad over. Ook stemde hij in met pakket maatregelen en voorwaarden dat in de toekomst van toepassing zal zijn bij het aanvaarden van vrijwillige bijdragen van derden. De presentatie van de jaarcijfers over 2015 en de daarbij gevoegde accountantsverklaring gaf de Council aanleiding tot het verlenen van decharge aan de Secretaris-Generaal voor dit deel van zijn taken.
Met instemming nam de Council kennis van de voorstellen van het ExCom aangaande de samenwerkingsovereenkomst tussen IPU en VN.
Op voorwaarde dat het parlement van de Russische Federatie kan voldoen aan alle logistieke eisen en het rapport van de onderzoeksmissie op alle punten positief is besloot de Council tenslotte in beginsel in te gaan op het Russische aanbod tot een verkennend bezoek aan St.Petersburg. Een formeel besluit zal de Governing Council nemen tijdens de najaarszitting 2016 in Genève.
Een vast onderdeel van de agenda van de Governing Council vormt de behandeling van de rapporten van het Committee on Human Rights of Parliamentarians. Aan de Raad heeft deze commissie dit maal 8 rapporten over geconstateerde schendingen van parlementariërs uit Cambodja, de Democratische Republiek Congo, Fiji, Guatemala, Maleisië, Mongolië en Thailand voorgelegd. De schendingen bestonden o.a. in onwettige opsluiting, intimidatie, beperkingen van het recht van vrije meningsuiting, gepaard gaande met disproportionele vrijheidsbeperkingen en geweld tegen 64 parlementsleden, voornamelijk leden van oppositiepartijen.

Standing Committee on Sustaninable Development, Fianance and Trade

De leden **Mulder** en **Taverne** hebben op 20 maart deelgenomen aan de behandeling in het Committe on Peace and International Security over een ontwerpresolutie over het thema: «Ensuring lasting protection against destruction and deterioration for the tangible and intangible cultural heritage of humanity».
Mede dankzij hun interventies besloot deze commissie besloten de eerder op de ontwerpteksten ingezonden amendementen van delegaties, die evenwel bij deze mondelinge behandeling niet aanwezig waren, niet in behandeleing te nemen.

Standing Committee on United Nations Affairs

De heer **Schrijver** heeft deelgenomen aan een interactieve bijeenkomst, georganiseerd door de vaste commissie voor VN-zaken, over een nieuwe selectieprocedure voor de benoeming van een Secretaris-Generaal van de VN. In het najaar van 2016 zal een dergelijke procedure moeten leiden tot de benoeming van een opvolger van de huidige Secretaris-Generaal, de heer Ban Ki-Moon. De bijeenkomst stond in het teken van de breed levende wens onder lidstaten om de VN-organisatie te hervormen en te moderniseren. Een doorzichtiger selectieprocedure die bovendien niet langer het exclusieve instrument is van de 15 leden van de Veiligheidsraad, in het bijzonder de 5 permanente leden, wordt gezien als een belangrijke stap daartoe. Een democratischer procedure zou ook de onpartijdigheid van de functionaris ten goede komen en zou hem of haar ook beter in staat stellen op te treden als echte vertegenwoordiger van «de volken». De discussie werd ingeleid door een panel bestaande uit mevr. G. Ortiz, voorzitter van Onderzoekscommissie voor Wetgeving van de senaaat van Mexico en lid van het Bureau van de vaste commissie voor VN-zaken van de IPU, de heer K. Kosachev, voorzitter van de vaste commissie voor Buitenlandse Zaken van de Federatie Raad van de Russische Federatie en mevr. Y. Terlingen, woordvoerder van de zgn. 1 for 7 Billion- campagne, een wereldwijd initiatief om te komen tot de beste Secretaris-Generaal. De heer **Schrijver** wees in een korte interventie op artikel 99 van het Handvest van de Verenigde Naties, waarin wordt bepaald dat de Secretaris-Generaal elke zaak, die naar zijn oordeel, de handhaving van de internationale vrede en veiligheid kan bedreigen, onder de aandacht van de Veiligheidsraad kan brengen. Daarmee is de functie veel meer dan die van manager, zoals sommigen, waaronder de heer Kosachev, vinden of bepleiten. Artikel 99 geeft de functionaris een onafhankelijke en zelfstandige bevoegdheid om initiatieven die tot de oplossing van gewapende conflicten, waar ook ter wereld, kunnen leiden te ontlokken aan de leden van de Veiligheidsraad. De heer Schrijver zei ervan overtuigd te zijn dat een sterke vrouwelijke kandidaat voor het ambt kan worden gevonden. Naar zijn mening zou het criterium «region-based» minder relevant moeten zijn dan «merit-based».

Side event on Precenting child and forced marriage: Making the Golbal Health Goals a reality for girls

Mevrouw **Wolbert** heeft op 20 maart deelgenomen aan een discussie, georganiseerd door IPU, WHO en het Partnership for Maternal, Newborn and Child Health (PMNCH). Eén van de kernvragen tijdens deze discussie betrof de rol van parlementariërs bij het voorkomen van kindhuwelijken en gedwongen huwelijken. Alleen al het feit dat er jaarlijks wereldwijd 15 miljoen kindhuwelijken worden gesloten maakt de noodzaak van maatregelen evident. De rol van parlementariërs is vooral belangrijk in het harmoniseren van de nationale rechtsregels met de VN-rechten van het

kind. Uit een vergelijking tussen 47 landen in de Asia/Pacific- regio blijkt dat in slechts 4 van die 47 landen de huwbare leeftijd van meisjes is vastgesteld op 18 jaar. Parlementen kunnen ervoor zorgen dat geboorteregistratie wettelijk verplicht wordt zodat het mogelijk wordt de leeftijd onomstotelijk vast te stellen.
Strategisch van belang in de strijd tegen kindhuwelijken en tienerzwangerschappen is het vergoten van het aantal vrouwen in parlementen en regeringen: verbeteringen worden dan sneller doorgevoerd. In Zambia, waar een vrouwelijke Minister verantwoordelijk is voor de aanpak van het vraagstuk, worden nu in een hoog tempo wetten aangenomen. Ook worden in het onderwijs programma's ontwikkeld om meisjes langer op school te houden, worden meisjes getraind in assertiviteit jegens jongens en wordt jongens aangeleerd respectvoller met meisjes om te gaan. In Zambia hebben bovendien alle traditionele leiders zich achter het tegengaan van kindhuwelijken gesteld, hetgeen het onderwerp meer in de schijnwerpers heeft geplaatst. Mevrouw Wolbert heeft de vraag aan de orde gesteld of een wettelijk verbod, dan wel een strafbaarstelling op kindhuwelijken een goede weg zou zijn. Van diverse zijde werd daar twijfel over uitgesproken en werd erop gewezen dat een dergelijke aanpak alleen zin heeft in combinatie met goede seksuele opvoeding, toegang tot reproductieve gezondheidszorg, het langer op school houden van jongens en meisjes en een wettelijk recht op eigen beslissingen. De Zambiaanse Minister van Volksgezondheid en Welzijn bracht als haar standpunt naar voren dat een goede echtscheidingswet die vaders verantwoordelijk maakt voor door hen verwekte kinderen de beste maatregel tegen tienerzwangerschappen en kindhuwelijken is. Om die reden wordt door de Zambiaanse regering zo'n wet voorbereid.

Bilaterale ontmoeting

Op zondag 20 maart heeft de delegatie een ontmoeting gehad met vertegenwoordigers van het Global Fund. Deze organisatie zet zich wereldwijd in voor de bestrijding van HIV/AIDS, Tuberculose en Malaria, ziekten waaraan jaarlijks nog steeds circa 3 miljoen mensen sterven. Enkele vertegenwoordigers van het Global Fund, onder wie de Zuid-Afrikaanse zangeres en speciaal gezant van VN Secretaris-Generaal Ban Ki-Moon, Yvonne Chaka Chaka, deden een beroep op de delegatie om te bevorderen dat de bijdrage van de Nederlandse regering aan dit fonds wordt verhoogd.

Werkbezoek

Door tussenkomst van mevr. Clare Beatty, medewerker van de Honorair Consul van Nederland in Lusaka, heeft de delegatie op maandag 31 maart 2016 een bezoek gebracht aan Kachema Meat Supplies, een door Nederlanders in het jaar 2000 opgezet en geleid vleesverwerkingsbedrijf dat is gelegen in Makeni, een gebied 45 km ten Westen van Lusaka. Met 120 werknemers legt dit bedrijf zich toe op vrijwel ieder aspect van de vleesverwerking: de slacht van runderen, varkens, kippen, lammeren en geiten, de verpakking van vers vlees en de productie van worst en vleeswaren. Dankzij hoge kwaliteitsnormen ten aanzien van hygiëne, werkprocessen en opslag die door externe inspecties worden gehandhaafd heeft Kachema zijn klantenkring in de afgelopen jaren stevig zien groeien. Die klantenkring bestaat uit groothandelsbedrijven, cateringbedrijven en detailhandelsbedrijven, waarvan er 12 in eigendom toebehoren aan Kachema. Het netwerk van klanten wordt van producten voorzien door een eigen distributiebedrijf. Met deze organisatie van taken en werkzaamheden worden bedrijfsrisico's zo veel mogelijk beheerst. Externe risico's, zoals een hoge inflatiecijfer en wisselvallig overheidsbeleid, zijn lastiger te beheersen.

In de namiddag van 31 maart heeft de delegatie een gesprek gevoerd met drie in Zambia gevestigde ondernemers, die de delegatie wezen op het enorme economisch potentieel van Zambia. Een florerende economie, gezonde overheidsfinanciën en vertrouwenwekkende investeringen van bedrijfsleven en overheid hebben sedert 2010 evenwel plaats gemaakt voor staatsschulden, hoge belastingen, stagnerende kredietverlening en diep wantrouwen jegens bestuur en politiek. Corruptie is een endemisch verschijnsel geworden dat publieke en private sector heeft verlamd. De informele economie betreft 50% van het Bruto Nationaal Product. Terwijl de Europese Unie geen belangstelling meer voor Zambia lijkt te hebben en ook Nederland zijn ambassade heeft gesloten, richt een land als China zijn samenwerkingsprogramma's op het gebied van infrastructuur en energie vooral op resultaat en kwaliteit voor de korte termijn. Het in potentie zo rijke land heeft daarom behoefte aan ambitieuze, integere en inspirerende bestuurders die de negatieve spriraal doorbreken en Zambia omvormen tot een land dat als voorbeeld voor het Afrikaanse continent kan dienen.
In aansluiting op dit gesprek heeft de delegatie tenslotte in de informele sfeer een aantal in Lusaka en omstreken woonachtige Nederlanders ontmoet, van wie enkele de delegatie wezen op de noodzaak en het belang van de aanwezigheid van een Nederlandse ambassade in Zambia.

De voorzitter van de delegatie,
Atsma

De griffier van de delegatie,
Nieuwenhuizen